

BESLUIT VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN TOT WEIGERING VAN EEN OMGEVINGSVERGUNNING

Namens het college,

Stiers Herman
Algemeen directeur

Jo Roggen
Burgemeester

Gemeentebestuur Geetbets Provincie Vlaams Brabant

Referentie omgevingsloket: OMV_2024043330
Referentie gemeente: OMV_2024_00028
Projectnaam omgevingsloket: 2024_Mathys Bart
Projectnaam gemeente: grondwaterwinning Leeuwbeekstraat
Ligging: Leeuwbeekstraat zn
Inrichting: 20231128-0016
Dienst Omgeving
Contactpersoon: omgeving@geetbets.be
011/58.65.61 - 011/58.65.62 - 011/58.65.68
Datum Beslissing 8 oktober 2024
Aard van de beslissing weigering

De aanvraag ingediend door de heer Bart Mathys wonende te Korpse straat 90/1 te 3540 Herk-de-Stad, werd ingediend op 22 april 2024
De aanvraag werd ontvankelijk en volledig verklaard op 15 mei 2024.

De aanvraag heeft betrekking op een terrein, gelegen , kadastraal bekend: afdeling 2 sectie G nr. 57G

Het betreft een aanvraag tot grondwaterwinning leeuwbeekstraat.

De aanvraag omvat: de exploitatie van een of meerdere ingedeelde inrichtingen of activiteiten

Rubriek	Omschrijving	Hoeveelheid	Klasse
53.8.1°b)	grondwaterwinning met een diepte van max. 32 meter en een max. debiet van 4.000 m ³ /jaar en 32 m ³ /dag (Nieuw)	4000 m ³ /jaar	2

Het college van burgemeester en schepenen heeft deze aanvraag onderzocht, rekening houdend met de terzake geldende wettelijke bepalingen, in het bijzonder met het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en hun uitvoeringsbesluiten.

Het college van burgemeester en schepenen neemt kennis van het verslag van de gemeentelijke omgevingsambtenaar van 3 oktober 2024.

VERSLAG GEMEENTELIJK OMGEVINGSAMBTENAAR

ALGEMENE INFO

BEKNOPTE BESCHRIJVING VAN DE AANVRAAG

Het ingediende voorstel voorziet een aanvraag tot grondwaterwinning Leeuwbeekstraat. Het betreft een nieuwe aanvraag na een eerdere weigering op 5 maart 2024 (OMV_2023158186 – 00095 intern nummer).

De aanvraag omvat: de exploitatie van een of meerdere ingedeelde inrichtingen of activiteiten

Rubriek	Omschrijving	Hoeveelheid	Klasse
53.8.1°b)	grondwaterwinning met een diepte van max. 32 meter en een max. debiet van 4.000 m ³ /jaar en 32 m ³ /dag (Nieuw)	4000 m ³ /jaar	2

Het aangevraagde debiet werd in vergelijking met de eerdere aanvraag verlaagd van 5600 m³/jaar naar 4000 m³/jaar. Het dagdebiet werd aangepast van 170 m³/dag naar 32 m³/dag.

VERGUNNINGVERLENENDE OVERHEID

De overheid, bevoegd om een beslissing te nemen over de aanvraag is:

Het college van burgemeester en schepenen

OPENBAAR ONDERZOEK

Procedure en aantal bezwaren

Overeenkomstig de criteria van artikels 11 t.e.m. 14 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning is de gewone procedure van toepassing en moet de aanvraag openbaar gemaakt worden.

Het openbaar onderzoek werd gehouden van 24 mei 2024 t.e.m. 22 juni 2024. Er werd een bezwaarschrift ingediend.

Inhoud bezwaarschrift

Bezwaar: 1

Er werd geen informatievergadering gehouden.

Het tweede openbaar onderzoek werd gehouden naar aanleiding van een wijzigingslus van 3 juli 2024 t.e.m. 1 augustus 2024. Er werd een bezwaarschrift ingediend.

Inhoud bezwaarschrift

Bezwaar : 1

Het 28-pagina tellend document omvat een bezwaar tegen de aanvraag voor een grondwaterwinning in de Leeuwbeekstraat in Geetbets. Het bezwaar werd grotendeels overgenomen van tijdens het eerste openbaar onderzoek. Het beroep wordt op een strikt vertrouwelijke wijze ingediend. De indiener wenst bijkomend te vermelden dat de verscherpte natuurtoets geen rekening hield met alle cumulatieve elementen die een negatieve invloed zouden hebben op de wijziging van het grondwater binnen het erkend natuurgebied. De indiener geeft bovendien aan dat er niet werd gekeken naar een tweede grondwaterwinning en dat het ontwaterend effect ter hoogte van de open gracht niet werd beoordeeld. De indiener verwijst bovendien naar het ongunstig advies van het ANB op basis van artikel 35 uit het Natuurdecreet. Er zou bovendien ook een historisch permanent grasland zijn verdwenen door de fruitteeltactiviteiten.

Er wordt in het bezwaar ingezoomd op de algemene waterproblematiek in Vlaanderen en de gevolgen van de klimaatverandering. Het stand-still principe dient als uitgangspunt te worden gehanteerd. Het document is opgedeeld in verschillende deelaspecten. Er wordt besproken dat het water onttrekken negatieve gevolgen heeft voor de omgeving en dat dergelijke aanvragen zeker niet voor onbepaalde duur mogen worden vergund door de warme zomers. Er zou bovendien ook sprake zijn van concurrentievervalsing door vergunningen van onbepaalde tijd te verlenen. Er worden bijkomend nog aspecten aangehaald van brede weersverzekeringen waardoor de premie bij een grondwaterwinning lager zou liggen. Er wordt aangeklaagd dat er 4 000 000 l per jaar zal worden opgepompt voor ongeveer 5,6 ha te irrigeren gedurende 3 maanden voor onbepaalde tijd. Dit zou slechts een schatting zijn volgens de indiener, aangezien er eerder een hoeveelheid van 5 600 000 l niet werd vergund. Er werd geen rekening gehouden met de bemerkingen van VMM en ANB (beperking in de tijd, andere locatie voor de boring en geen onherstelbare schade aan natuur in VEN veroorzaken).

Bijkomende aspecten zijn het duurzaam omgaan met water (actieplannen in alternatieve waterbronnen en het dumpen van fruit). De kaderrichtlijn water dat er duurzaam dient te worden omgesprongen met water om de goede instandhouding te behouden dient te worden gevolgd. De locatie van de grondwaterwinning tegen de Gracht Sassenrode A (bovenloop van de Ruelbeek, Asbeek en Melsterbeek) zou er kunnen voor zorgen dat er geen water meer in Gete terecht zal komen. Er is ook sprake van PFAS vervuild water uit de Melsterbeek dat hierdoor dieper in de bodem zal kunnen infiltreren. Hierdoor zou het grondwater ook vervuild kunnen worden. De waterkwaliteit voor de fruitproductie wordt in vraag gesteld, doordat er binnen de perimeter van de grondwaterwinning risicogronden zijn gelegen. De grondwaterwinning zou verder zorgen voor plaatselijke overstromingen en de laagstamboomgaard is gelegen in de nabijheid van VEN-gebied. Er wordt verwezen naar de basisbescherming voor natuur. De waterhuishouding binnen het VEN-gebied dient te worden behouden. Wijzigingen aan de waterhuishouding zijn verboden volgens artikel 25 §3 van het Natuurdecreet en artikelen 5 en 6 van het Maatregelenbesluit. Er moet een individuele ontheffing zijn van het Agentschap Natuur en Bos. De verscherpte natuurtoets is van toepassing en er moet advies zijn van het Agentschap Natuur en Bos. Alle schadebeperkende en compenserende maatregelen moeten worden genomen. Een passende beoordeling is noodzakelijk. De indiener is van mening dat een uitgebreide passende beoordeling ontbreekt, maar acht een overleg eerst met ANB raadzaam. De voortoets wordt door het bezwaarschrift als onvoldoende beschouwd. Er werd volgens de

indiener niet aangetoond dat er geen negatieve effecten kunnen worden veroorzaakt op de biodiversiteit, bodem, waterkwantiteit en –kwaliteit. De voortoets doet namelijk geen uitspraak over de aantasting van actuele of mogelijk toekomstige habitats (enkel binnen de SBZ-H), noch over (Europees beschermde) soorten. De biologische waarderingskaart wordt aangehaald. Er wordt aangehaald dat de plantage vermoedelijk zal worden gedraineerd, omdat perelaars niet geschikt zijn voor dergelijke bodem. Hierdoor zal verontreinigd of niet water kunnen afvloeien. Het historisch permanent grasland wordt ook aangehaald. Dit zou illegaal omgezet zijn naar plantage. Er zou geen ontheffing aangevraagd geweest zijn van de omzetting van grasland naar plantage.

Het rapport van de voortoets is dus onvoldoende om de betekenisvolle effecten op soorten na te gaan. De aanvraag voldoet hier niet aan. Er wordt verder verwezen naar het Natuurdecreet en uitvoeringsbesluiten, deze dienen te worden nageleefd. Er moet aan de zorgplicht worden voldaan, dit geldt voor alle natuur. De aangereikte gegevens zijn onvoldoende om een objectief oordeel te vellen over de negatieve effecten.

De cumulatieve effecten dienen verder te worden nagegaan doordat er in de contour minstens 4 vergunde (en tal van onvergunde) grondwaterwinningen zijn gelegen. Deze kunnen een effect hebben op de lager gelegen “wetlands” van de Getevallei.

Er wordt verder geen BBT besproken. Verder wordt het teveel aan simazine aangekaart in het grondwater.

De screeningsnota zou niet volledig ingevuld zijn volgens de bezwaarindiener (effecten op biodiversiteit, historiek, over welke fruitteelt gaat het hier...). Het volgend aspect dat wordt besproken is de klimaatwijziging en het effect van grondwaterwinningen en de diepere grondwatertafels hierop hebben. Er zijn studies uit de Verenigde Staten die aantonen dat de klimaatverandering ook effect heeft op de diepere grondwatertafels. Het standstillbeginsel, preventiebeginsel en voorzorgbeginsel worden allen niet nagekomen.

Verder wordt het Waterwetboek, de Blue Deal, de website van het Departement Omgeving en het Burgemeesterconvenant besproken inzake grondwater en de landbouw.

Het volgend aspect dat wordt besproken is het probleem omtrent de vergunning voor onbepaalde duur. Er wordt gevraagd om de vergunning te beperken in de tijd (1 jaar tot maximaal 5 jaar) zodat er bijsturing mogelijk is. De vergunningstoestand in andere gemeenten (Gingelom, Hoogstraten, Dilsen-Stokkem, Bree en Houthalen) wordt hierbij aangehaald. Er wordt gevraagd dat er rekening dient te worden gehouden met het voorzorgprincipe waarbij de grondwaterwinning wordt beperkt in tijd (max 10 jaar met 5-jaarlijkse tussentijdse evaluatie) en volume. Er wordt gevraagd om de aanvrager te wijzen op de Vlarem wetgeving en de afwerking onder het maaiveld. Hierna wordt er ingezoomd op de overschotten aan fruit dat leidde tot vernietiging/dumping. Er wordt aangehaald dat volgens informatie van het Departement Landbouw en Visserij sprake is van 175 m³ à max 500 m³ water/ha/jaar nodig is en dat het debiet van de huidige aanvraag dient te worden beperkt. Het artikel over het onderzoek van PCFruit en de Bodemkundige Dienst over irrigatie wordt verder ook bekritiseerd (achterhaalde data, neerslaghoeveelheden...). Verder wordt het artikel besproken over de berekeningsefficiëntie.

In het laatste deel van het bezwaar worden de lacunes en onduidelijkheden opgesomd. Dit omvat dat er geen cumulerende effecten worden besproken en dat er een onderzoek dient te gebeuren naar de milieutechnische eenheid. Hiervoor wordt er verwezen naar een arrest van de Raad Voor Vergunningsbetwistingen van 11 januari 2024 waarbij grondwaterwinningen als één milieutechnische eenheid dienen te worden beschouwd. Er wordt verder aangehaald dat er een historiek van het bedrijf dient te worden ingevuld.

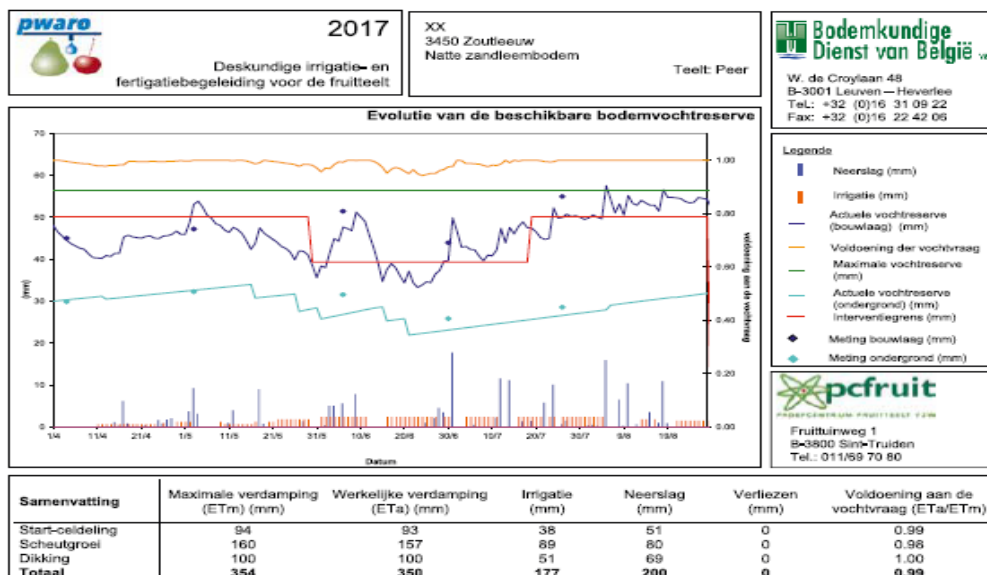
Voorstel tot behandeling van het bezwaar

De vergunningsaanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage III van het MER-besluit. De project-mer-screening met bespreking van de relevante potentiële effecten is terug te vinden onder vorm van de desbetreffende E-addenda. Dit werd in aparte

bijlage ingevuld. Dit werd ook zo opgenomen in het dossier onder rubriek 10J. De effecten op de omgeving worden wel degelijk besproken in aparte documenten. Echter kan hier wel terecht de vraag worden gesteld of de cumulatieve effecten voldoende in rekening werden gebracht, gelet op de ligging van de grondwaterwinning ten opzichte van waardevolle, kwetsbare natuur en verschillende grondwaterwinningen in de nabijheid. Uit de verdere beoordeling van het dossier en het ongunstig advies van Agentschap Natuur en Bos wordt het bezwaar als gegrond beschouwd. De cumulatieve voortoets geeft een daling aan van 5 cm ter hoogte van de westelijk en zuidelijk gelegen percelen die tot het erkend natuurreservaat behoren. Artikel 35 van het Natuurdecreet is dan wel degelijk van toepassing.

In het bezwaarschrift worden echter heel wat argumenten aangehaald die van een grotere orde zijn dan de impact die deze specifieke aanvraag betreft of aspecten die los staan van de aanvraag (vb. afsluiten brede weersverzekeringen, inzagen stammen, bodemgebruik, illegale grondwaterwinningen, klimaatwijziging, pesticidengebruik, overschotten van fruit...). De droogteproblematiek, het uitdrogen van waterlopen en de klimaatwijziging kan niet enkel worden afgeschoven op één enkele grondwaterwinning. De gehele problematiek inzake het oppompen van grondwater en grondwatervergunningen kan best op een uniforme wijze op Vlaams niveau aangepakt worden, zodat er geen onderlinge verschillen optreden tussen verschillende gemeenten en steden. Wel dient er per aanvraag te worden gekeken naar de eventuele effecten op de nabijgelegen natuur, zoals dit werd gedaan voor de huidige aanvraag. Het advies van VMM en ook ANB is doorslaggevend. In dit dossier werd er advies uitgebracht door VMM, er werd enkel negatief geadviseerd voor de aangevraagde looptijd. Deze zou in desbetreffend geval sowieso worden gevolgd. Een looptijd van 10 jaar is de algemene lijn die wordt uitgezet door de VMM om een consequent beleid te voeren. Een vergunning van onbepaalde duur voor een grondwaterwinning voor laagwaardige toepassingen wordt niet meer verleend. Na 10 jaar kan er dan een nieuwe beoordeling gebeuren. Belangrijk hierbij te vermelden is dat het ongunstig advies van ANB doorslaggevend is om de vergunning te weigeren.

In het bezwaar worden verder algemene elementen besproken die geen deel uitmaken van het dossier of in het groter geheel op Vlaams niveau dienen te worden bekeken. Een behandeling van het aantal m³ per ha op basis van een concrete studie op een gelijkaardige ondergrond zorgt voor een onderbouwing waarom tussen de 1.200 tot 1.800m³ per ha zou kunnen toegelaten worden. Dit artikel wordt bovendien door de VMM gebruikt om de gebruikte debieten af te toetsen. In de huidige aanvraag wordt er 714 m³/ha aangevraagd wat binnen de richtlijnen van de VMM valt. Deze richtlijnen worden best opgevolgd om een consequent beleid te voeren waarbij aanvragen op een gelijkwaardige manier worden beoordeeld. Dit is echter niet relevant voor de huidige aanvraag gelet op het ongunstig advies van ANB. Zie onderstaande

Figuur 4. - Overzicht van de uitgevoerde irrigatie en de impact ervan op het vochtverloop in de bodem van een perenperceel in Zoutleeuw in 2017.

ters voor deze berekening zijn de straling, wind, temperatuur en luchtvochtigheid. De referentiegasverdamping wordt vertaald naar de verdamping van peren- of ook kersbomen door het toepassen van een teeltspecifieke correctiefactor.

Het vochttekort in de wortelzone wordt voor een optimale gewasproductie aangevuld door irrigatie. Bij de start van het groeiseizoen, in de maanden april en mei, is het bladoppervlak van de bomen nog beperkt, waardoor de gewasverdamping nog relatief laag is. Door de hoge grondwaterafstanden na de winter is de capillaire nalevering op dit moment nog groot. Dit maakt dat het vochttekort in de wortelzone tijdens deze periode meestal beperkt is. Toch is irrigatie in de maanden april en mei vaak nodig. Irrigatieonderzoek uit het verleden duidde aan dat vooral tijdens de bloei en de celdeling een goede vochtvoorziening noodzakelijk is voor de 'Conference' peer.

In deze periode zal droogtestress een negatieve impact hebben op het aantal cellen per vrucht. Het aantal cellen per vrucht heeft een zeer grote invloed op de finale vruchtmaat. Tijdens de maanden juni en juli mag de bodem droger zijn omdat de boom dan vooral vegetatief groeit. De zuigspanning in de bodem mag dan oplopen tot -60 kPa. Indien de bodem nog droger wordt, is irrigatie toch noodzakelijk om een vroegtijdige groei-stilstand te vermijden. Dit kan namelijk na hevige regenval leiden tot groeischokken en hergroei. Dit is nadelig voor de vruchtkwaliteit aangezien het voedingselementen naar de scheuten doet vloeien die niet in de vruchten worden geïnvesteerd. Finaal wordt dan ook de productie aangetast en kan dit een serieus verlies van bloembotten betekenen. Tijdens de dikking in de maand augustus is irrigatie opnieuw cruciaal. De celstrekking kan hier immers sterk afgeremd worden door

droogte. De periode van celstrekking is samen met de celdeling belangrijk voor de maat van de peren. De capillaire nalevering vanuit de ondergrond is in augustus vaak nagenoeg volledig stilgevallen. Op dat moment is de vochtvraag van de bomen vaak het grootst doordat het bladerdek volledig is ontwikkeld.

2017: een jaar van extremen

De minimale irrigatiegift binnen alle percelen die door PWARE worden opgevolgd in 2017 bedroeg 76 mm (= l/m²), de maximale irrigatiegift was 209 mm. Op het hoofdaandeel van de percelen werd 120 tot 180 mm getriggerd (= 1.200 tot 1.800 m³ per ha) (Figuur 3). De laagste irrigatiegiften werden genoteerd in de provincie West-Vlaanderen, waar het beregeningsverbod vanaf juni in werking trad. De gemiddelde neerslag bedroeg 210 mm

De definitie van de milieutechnische eenheid wordt mogelijks te nauw beoordeeld. Het is niet de bedoeling om bijvoorbeeld alle filialen van één winkelketen onder één vergunning te steken. Ook daar is er de gestelde materiële en operationele samenhang. De MTE is hier naar onze mening dus niet van toepassing. De grondwaterwinningen van de aanvrager liggen niet in elkaars invloedsfeer. In het kader van het arrest van de Raad Voor Vergunningsbetwistingen werd er telefonisch contact opgenomen met de VMM. Vanuit de VMM wordt er gekeken vanuit het eigen bedrijf en de eigen percelen van de aanvrager. Indien de invloedstralen van de grondwaterwinning van dezelfde exploitant niet overlappen, wordt dit door de VMM niet als een MTE beschouwd. Bij aansluitende percelen wordt dit wel zo bekeken. Deze interpretatie wordt overgenomen in het advies. De omzetting van het voormalig historisch permanent grasland naar plantage zonder ontheffing valt buiten de aanvraag. Dergelijke klachten dienen te worden gericht aan Natuurinspectie.

Wat betreft het Natuurdecreet wordt de visie van het ANB gevolgd. Er worden cumulatieve effecten gemodelleerd in de uitgevoerde voortoets van ANB. De aanvraag is in strijd met artikel 26bis en 35 van het Natuurdecreet. Er kan worden besloten dat het bezwaar als gegrond wordt beschouwd wat het aspect betreft met een mogelijke invloed op waardevolle, kwetsbare natuur (erkend natuurreserveaat, VEN-gebied en droogtegevoelige vegetatie). Dit wordt bovendien ook bevestigd door het ongunstig advies van Agentschap Natuur en Bos.

Er werd geen informatievergadering gehouden.

ADVIEZEN

Op 26 juni 2024 werd het advies ontvangen van info@land-en-water.be.

De Watering van Sint-Truiden is geen adviserende instantie in het kader van grondwaterwinningen. Er werd geen tweede advies meer ontvangen. Het advies wordt geacht stilzwijgend gunstig te zijn.

Advies: stilzwijgend gunstig

Op 27 juni 2024 werd het advies ontvangen van Advies grondwater Vl. Brabant:

“Onder verwijzing naar artikel 1.2.1 van de gecodificeerde decreten betreffende het integraal waterbeleid van 30/11/2018 werd voor deze aanvraag tot een omgevingsvergunning onderzocht of er een schadelijk effect op de grondwaterhuishouding wordt veroorzaakt.

*Er wordt **ONGUNSTIG advies** uitgebracht voor de **aangevraagde termijn** van de grondwaterwinning. De termijn van de grondwaterwinning wordt beperkt tot **maximaal 10 jaar**.*

*Gelet op hoger vermeldde wordt **DEELS GUNSTIG advies** uitgebracht voor een grondwaterwinning ingedeeld onder rubriek 53.8.2° die gelegen is in de Leeuwbeekstraat z/n te Geetbets met volgende kenmerken:*

Aard van de winning: een boorput met een diepte van 32 m

Te vergunnen debieten: maximaal 170 m³ per dag en 5.600 m³ per jaar

Watervoerende laag: het Onder Oligoceen Aquifersysteem (HCOV 0450)

Grondwaterlichaam: BLKS_0400_GWL_1s

Bestemming van het grondwater: bedruppelen van 5,6 ha perenplantage

Vergunningsduur: maximaal 10 jaar

en dit mits naleving van de algemene milieuvoorwaarden (titel II van het VLAREM, hoofdstuk 4.3), de sectorale milieuvoorwaarden (titel II van het VLAREM, hoofdstuk 5.53).”

Op 5 augustus 2024 werd er een nieuw advies ontvangen van Advies grondwater Vl. Brabant. In dit advies werd er integraal verwezen naar het advies van 27 juni 2024.

Advies: gedeeltelijk gunstig

Op 3 september 2024 werd het advies ontvangen van Adviezen en Vergunningen Vlaams-Brabant en Limburg; Vlaams-Brabant (ANB):

“Bespreking aanvraag

De aanvraag betreft een nieuw te boren grondwaterwinning die dient voor de bedruppeling van ca. 5,6 ha perenplantage. Er wordt een vergunning van onbepaalde duur gevraagd. Voorliggende aanvraag betreft een grondwaterwinning met een diepte van max. 32 meter en een max. debiet van 4.000 m³/jaar en 32 m³/dag. Er wordt grondwater onttrokken uit het Oligoceen Aquifersysteem.

De aanvrager diende in de loop van het jaar 2023 reeds eerder een aanvraag in voor deze grondwaterwinning met onttrekking aan een hoger debiet, nl. max. 5.600 m³/jaar en 170 m³/dag. Het Agentschap heeft deze aanvraag ongunstig geadviseerd aangezien de aanvraag in strijd was met artikel 35 van het Natuurdecreet (de winning veroorzaakte een wijziging van de grondwaterstand binnen erkend natuurreserveaat).

In juni 2024 werd een eerste keer advies verleend op deze aanvraag. Het Agentschap adviseerde ongunstig, omdat niet kon uitgesloten worden dat cumulatieve effecten niet voor een grondwaterstandswijziging in het natuurreserveaat konden zorgen. Nadien werd de projectinhoud gewijzigd en een nieuwe adviesvraag aan het Agentschap gesteld.

De invloedstraal van de gevraagde winning voor wat betreft verdroging werd gemodelleerd aan de hand van de voortoets. Hieruit blijkt dat het gevraagde dagdebiet van de winning zodanig werd verlaagd dat de invloedstraal van de winning niet langer tot in de percelen

behorende tot het erkend natuurreserveaat 'Aronst Hoek' reikt.

Gelet op het groot aantal vergunde winningen in de nabijheid van de gevraagde winning, wordt er tevens een passende beoordeling/verscherpte natuurtoets aan de aanvraag toegevoegd waarin de cumulatieve effecten van de grondwaterwinning verder gemodelleerd en onderzocht worden.

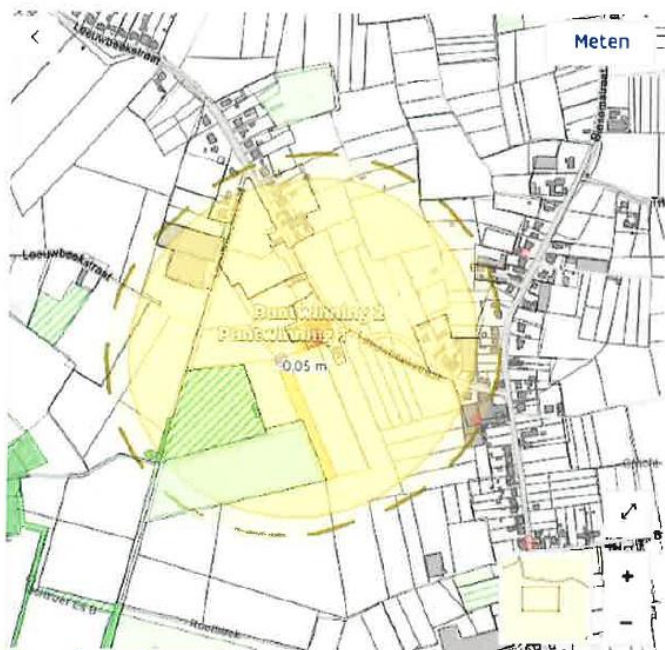
Bespreking passende beoordeling/verscherpte natuurtoets

Aan de hand van de formule van Dupuit wordt in de passende beoordeling een 5 cm daling berekend binnen een invloedstraal van 93,7 meter afkomstig van de gevraagde winning. Deze invloedstraal reikt niet tot in het zuidelijk gelegen erkend natuurreserveaat, hetwelke is gelegen op een afstand van ca. 130 m.

Wat betreft de modellering van het cumulatief effect wordt in de passende beoordeling gesteld dat de dichtstbijzijnde grondwaterwinning een winning uit een andere watervoerende laag betreft die op ca. 80 m van de gevraagde winning gelegen is. De meest nabije vergunde winning die grondwater onttrekt uit dezelfde watervoerende laag zou gelegen zijn op ca. 385 m van de gevraagde winning. Er wordt in de passende beoordeling geconcludeerd dat er geen cumulatieve effecten te verwachten zijn van de gevraagde grondwaterwinning met andere vergunde winningen. Er zouden geen negatieve effecten ten aanzien van SBZ-, VEN-gebied en erkend natuurreserveaat te verwachten zijn.

Voor wat betreft de dichtstbijzijnde vergunde grondwaterwinning die water onttrekt uit een andere watervoerende laag (ca. 80 m), kan het Agentschap zich vinden in de redering dat er geen cumulatief effect optreedt tussen de vergunde winning en de nieuwe exploitatie. Het water van de vergunde grondwaterwinning wordt onttrokken uit een gespannen, afgesloten watervoerende laag (Paleoceen Aquifersysteem). Bijkomend bevindt er zich boven deze afgesloten watervoerende laag een aquitardlaag. Omwille van de aquitardlaag en het afgesloten karakter van de laag waaruit de vergunde grondwaterwinning water onttrekt, kan er worden verwacht dat er geen cumulatief effect optreedt met de gevraagde grondwaterwinning.

*Voor wat betreft de dichtstbijzijnde vergunde grondwaterwinning die water onttrekt uit dezelfde watervoerende laag (ca. 385 m), volgt het Agentschap de beredenering uit de passende beoordeling/verscherpte natuurtoets niet. Er wordt gesteld dat de invloedstraal van de vergunde grondwaterwinning uit dezelfde watervoerende laag een straal heeft van ca. 290 m en dat deze niet overlapt de nieuwe exploitatie, wat inderdaad klopt. Dit is echter geen correcte werkwijze om het cumulatieve effect te onderzoeken. Er moet achterhaald worden of de invloedstralen van beide grondwaterwinningen niet met elkaar overlappen, en niet de grondwaterwinning zelf. **Uit de passende beoordeeling blijkt dat beide invloedstralen weldegelijk met elkaar overlappen en dit op een afstand van ca. 50 meter tot het natuurreserveaat. Cumulatieve verdrogingseffecten op het natuurreserveaat kunnen dus niet uitgesloten worden.***

Figuur 1: resultaat van de cumulatieve voortoets met invoer van de gevraagde winning en de meest nabije vergunde winning gelegen op een afstand van 80 m (Voortoets-code: [05ed367e-f59a-484c-95bd-b0e5d5a0f8a6](#)).

*Indien het Agentschap zelf een 'cumulatieve voortoets' uitvoert met de gevraagde winning en de vergunde winning op ca. 385 m afstand, wordt dan ook duidelijk dat er omwille van het cumulatief effect een 5 cm-daling van de grondwaterstand verwacht wordt ter hoogte van de westelijk en zuidelijk gelegen percelen die tot erkend natuureservaat behoren. Gelet op het feit dat het volgens artikel 35, lid 11 verboden is het waterpeil te wijzigen binnen erkend natuureservaat, **kan de aanvraag zoals ze nu voorligt niet vergund worden**. Het Agentschap raadt de aanvrager aan het cumulatief effect van de grondwaterwinningen verder te modelleren, of een alternatieve locatie en/of reductie van het aangevraagde debiet voor te stellen.*

Conclusie

*Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een **ongunstig** advies. Gelet op het voorzorgsbeginsel en artikel 35 van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21/10/1997 **kan de vergunning niet verleend worden**.*

Advies: volledig ongunstig

PROJECT-MER

Niet van toepassing.

TOETSING LIJK RUIMTELIJKE ORDENING

Gewestplan

De aanvraag is volgens het gewestplan origineel gewestplan Tienen - Landen goedgekeurd op 24 maart 1978 gelegen in:

landschappelijk waardevolle agrarische gebieden

De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

Ligging volgens BPA + bijhorende voorschriften:
De aanvraag is niet gelegen in een bijzonder plan van aanleg.

Ligging volgens RUP + bijhorende voorschriften:
De aanvraag is niet gelegen in een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Overeenstemming met het gewestplan.

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de planologische voorschriften, zoals hierboven omschreven.

Verkaveling

De aanvraag is niet gelegen binnen de grenzen van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling.

Gewestplan BPA en RUP

De aanvraag is niet gesitueerd in een algemeen of bijzonder plan van aanleg of in een ruimtelijk uitvoeringsplan. De aanvraag dient getoetst te worden aan de bepalingen van het gewestplan.

Richtlijnen en omzendbrieven.

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 23 augustus 1997) en latere wijzigingen is van toepassing op deze aanvraag:

De aanduiding « **landschappelijk waardevol gebied** » is een overdruk van het landelijk gebied. In principe zijn dus dezelfde bestemmingen en handelingen toegelaten als bepaald voor de grondkleur.

De bedoeling van de overdruk is in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk te bewaren en bijzondere aandacht te besteden aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen enz. De aard of bestemming zelf van de constructie houdt dus geen rechtstreeks verband met de landschappelijke bescherming. In de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden zijn in principe dezelfde ordeningsmaatregelen van toepassing als in de gewone agrarische gebieden (artikel 11). Bij elke vergunningsplichtige handeling of werk dient evenwel te worden nagegaan of de betrokken handeling of werk al dan niet dient onderworpen te worden aan bijkomende voorwaarden om verenigbaar te kunnen worden geacht met de specifieke schoonheidswaarden van het betrokken gebied.

Deze eventueel op te leggen voorwaarden kunnen betrekking hebben op de landschapsinkleding, de gebruikte materialen, de bouwhoogte, het bouwvolume en de plaats van inplanting, maar zij mogen niet van die aard zijn dat handelingen of werken die overeenstemmen met de agrarische bestemming rechtstreeks of onrechtstreeks zouden verboden worden.

Stads- en dorpsgezichten en monumenten.

Er is een beschermd stads- en dorpsgezicht gelegen op ± 305 m.

Habitatgebieden.

Er is een habitatrichtlijngebied (de Demervallei) gelegen op ± 4.400 m.

Vogelrichtlijngebieden.

Er is een vogelrichtlijngebied (de Demervallei) gelegen op ± 4.400 m.

VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk)

Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) is een selectie van de waardevolste en gevoeligste natuurgebieden in Vlaanderen. Het zijn die gebieden waar natuurbehoud en natuurontwikkeling op de eerste plaats moeten komen om een representatief staal van de Vlaamse natuur duurzaam in stand te kunnen houden.

De Vlaamse overheid zal daarom in die gebieden een beleid voeren dat is gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu. Om al deze doelstellingen te bereiken hebben het Vlaamse Parlement en de Vlaamse Regering in eerste instantie een aantal bewarende maatregelen afgekondigd. Zij houdt daarbij uiteraard rekening met andere aanwezige functies in het gebied. Zo zal de Vlaamse overheid in deze gebieden werken aan een meer natuurgerichte bosbouw, waarbij een evenwicht wordt nagestreefd tussen enerzijds de ecologische en recreatieve waarde van een bos en anderzijds de economische waarde ervan.

Onder VEN verstaan we een samenhangend en georganiseerd geheel van gebieden van de open

ruimte waarin een specifiek beleid wordt gevoerd inzake het natuurbehoud. In het VEN onderscheiden we 'Grote Eenheden Natuur' (GEN) en 'Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling' (GENO). In het VEN is natuur de hoofdfunctie. Er worden natuurrichtingsplannen opgemaakt die richtinggevend en visievormend zijn voor de uiteindelijke inrichting van zowel VEN- als natuurverbindings- en natuurverwevingsgebieden. Zij kunnen zowel voor de overheid als voor de burger verbindende bepalingen bevatten.

Er is een VEN-gebied (de Getevallei te Geetbets) gelegen in de nabijheid van de grondwaterwinning. Voor dit aspect en andere waardevolle (droogtegevoelige vegetatie) in de omgeving werd er advies gevraagd aan het Agentschap Natuur en Bos. Het Agentschap Natuur en Bos leverde een ongunstig advies af.

Regels rond ontbossingen.

Niet van toepassing.

Verordeningen.

Niet van toepassing.

Historiek

Volgende vergunningen en/of weigeringen werden verleend:

Omgevingsvergunning OMV_2023_00095/OMV_2023158186 voor grondwaterwinning Leeuwbeekstraat geweigerd op 05/03/2024.

Andere zoneringsgegevens van het goed

Niet van toepassing.

TOETSING AAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Niet van toepassing.

DECRETALE BEOORDELINGSELEMENTEN

Niet van toepassing.

WATERTOETS

Het betreft een grondwaterwinning gelegen in een pluviaal overstromingsgevoelig gebied (kleine kans op overstromingen). Andere percelen binnen het bevoeiingsgebied worden gecategoriseerd als een middelgrote kans op overstromingen. Volledigheidshalve werd er advies gevraagd aan de bevoegde instantie, de Watering van Sint-Truiden. De Watering van Sint-Truiden gaf geen advies waardoor dit als stilzwijgend gunstig wordt aangenomen.

MER-SCREENING

Zie toetsing luik Milieu.

TOETSING LUIK MILIEU

De voorliggende omgevingsaanvraag betreft de aanvraag voor een nieuwe grondwaterwinning die zal dienen voor de bedruppeling van $\pm 5,6$ ha fruitplantage. Er wordt opnieuw een vergunning van onbepaalde duur gevraagd.

De inrichting is volgens het gewestplan 'Tienen-Landen' gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied op een afstand van ca.:

- ± 4.400 m van habitatrictlijngebied (Demervallei)
- ± 580 m VEN- of IVON-gebied (de Getevallei te Geetbets)
- ± 580 m van bosgebied
- ± 1.030 m van natuurgebied
- ± 580 m erkend natuurreservaat (Aronst Hoek)

De vergunningsaanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage III van het MER-besluit. Er dient een bespreking te zijn van de relevante potentiële effecten door de aanvrager.

Het betreft een project van bijlage III (project-MER-screening): rubriek 10J (werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater, die niet zijn opgenomen in bijlage I of II). De project-MER-screening was ingevuld en aanwezig in het dossier. De potentiële effecten op de omgeving werden besproken door de aanvrager aan de hand van een passende beoordeling – verscherpte natuurtoets. Deze omgevingsvergunningsaanvraag betreft de aanvraag voor een nieuwe grondwaterwinning. In de aanvraag wordt de druppelbevloeiing gevraagd van ± 5,6 ha fruitplantage met een onbeperkte looptijd. Er wordt een debiet gevraagd van 4.000 m³/jaar. De aanvrager geeft aan dat het gekozen dagdebiet (32 m³/dag) en de bijhorende diepte (max. 32 meter) ervoor zorgen dat er geen aanzienlijke schade aan habitatrichtlijngebied, VEN- of IVON-gebied en ruimtelijk kwetsbaar gebied wordt veroorzaakt. Dit wordt ondersteund aan de hand van een passende beoordeling – verscherpte natuurtoets. Echter wordt er onvoldoende rekening gehouden met de cumulatieve effecten van nabijgelegen grondwaterwinningen op het natuureservaat. Dit wordt ook zo bevestigd door het Agentschap Natuur en Bos. De cumulatieve effecten zouden niet volledig correct zijn bepaald in de passende beoordeling – verscherpte natuurtoets met nabijgelegen grondwaterwinningen. Het Agentschap Natuur en Bos heeft deze zelf bepaald aan de hand van de voortoets. Er wordt verwezen naar het voorzorgsbeginsel en artikel 35 van het Natuurdecreet.

Het ingediende bezwaar wordt dus deels gevolgd. Bovendien dient het ongunstig advies van het Agentschap Natuur en Bos te worden gevolgd. Er wordt beargumenteerd dat het voorzorgsbeginsel en artikel 35 van het Natuurdecreet niet worden nageleefd. Deze argumentatie kan worden gevolgd.

De grondwaterwinning is niet gelegen in een grondwaterbeschermingszone of waterwingebied, hierdoor gelden met betrekking tot deze aanvraag geen specifieke beperkende maatregelen. Vermits de aanvraag een grondwaterwinning (rubriek 53.8.2°) betreft, dient er advies te worden gevraagd aan:

VMM (afdeling operationeel waterbeheer, dienst grondwaterbeheer) betreffende de impact op het grondwater.

Betreffende de beoordeling van de omvang van de aangevraagde waterwinning en de draagkracht van de watervoerende laag, brengt de bevoegde instantie namelijk VMM, afdeling operationeel waterbeheer, dienst grondwaterbeheer hierover een bindend advies uit.

Er werd een advies verleend door de VMM, dit betrof een ongunstig advies wat betreft de aangevraagde termijn, maar een deels gunstig advies voor wat betreft de grondwaterwinning op zich. Wat betreft het aangevraagde debiet, dit valt binnen de maximale hoeveelheid dat wordt gehanteerd door de Bodemkundige Dienst van België en PCFruit VZW. Uit een studie blijkt namelijk dat er maximaal 1.800 m³/ha/jaar nodig is voor de irrigatie van appels en peren. Er wordt 718 m³/ha/jaar aangevraagd, wat lager is dan het gestelde maximum.

Er kan worden besloten dat de vergunning best wordt geweigerd door de argumentatie van het Agentschap Natuur en Bos, aangezien het verboden is het waterpeil te wijzigen binnen een erkend natuureservaat op basis van het voorzorgsbeginsel, artikel 16, artikel 26bis en artikel 35 van het Natuurdecreet. De huidige aanvraag kan op deze manier niet worden vergund. Verdere modellering, alternatieve locatie en/of reductie van het aangevraagde debiet is wenselijk.

BESLUIT ADVIES GOA

ADVIES EN EVENTUEEL VOORSTEL VAN VOORWAARDEN

Rekening houdend met de kenmerken van het project, de omgeving en de bovenstaande analyse blijkt dat er mogelijke effecten zijn op het erkend natuureservaat (VEN-gebied). De aanvrager kan best zijn aanvraag herzien en kiezen voor een andere locatie van zijn grondwaterwinning of in gesprek treden met het Agentschap Natuur en Bos naar de mogelijkheden op deze locatie. Een voorafgaand overleg is essentieel om tot een wenselijke situatie te komen. Op basis van

het voorzorgsbeginsel, artikel 16, artikel 26bis en artikel 35 van het Natuurdecreet kan er namelijk niet worden uitgesloten dat er geen effecten zijn om de omliggende waardevolle natuur (VEN-gebied, erkend natuurreserveaat en droogtegevoelige vegetatie).

De vergunning dient bijgevolg te worden geweigerd. De aanvrager kan best in dialoog treden met het Agentschap Natuur en Bos om tot een wenselijke situatie te komen.

Het college van burgemeester en schepenen neemt kennis van het advies van de omgevingsambtenaar en maakt dit zich eigen.

OPENBAAR ONDERZOEK

Procedure en aantal bezwaren

Overeenkomstig de criteria van artikels 11 t.e.m. 14 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning is de gewone procedure van toepassing en moet de aanvraag openbaar gemaakt worden.

Het openbaar onderzoek werd gehouden van 24 mei 2024 t.e.m. 22 juni 2024. Er werd een bezwaarschrift ingediend.

Inhoud bezwaarschrift

Bezwaar : 1

Er werd geen informatievergadering gehouden.

Het tweede openbaar onderzoek werd gehouden naar aanleiding van een wijzigingslus van 3 juli 2024 t.e.m. 1 augustus 2024. Er werd een bezwaarschrift ingediend.

Inhoud bezwaarschrift

Bezwaar : 1

Het 28-pagina tellend document omvat een bezwaar tegen de aanvraag voor een grondwaterwinning in de Leeuwbeekstraat in Geetbets. Het bezwaar werd grotendeels overgenomen van tijdens het eerste openbaar onderzoek. Het beroep wordt op een strikt vertrouwelijke wijze ingediend. De indiener wenst bijkomend te vermelden dat de verscherpte natuurtoets geen rekening hield met alle cumulatieve elementen die een negatieve invloed zouden hebben op de wijziging van het grondwater binnen het erkend natuurgebied. De indiener geeft bovendien aan dat er niet werd gekeken naar een tweede grondwaterwinning en dat het ontwaterend effect ter hoogte van de open gracht niet werd beoordeeld. De indiener verwijst bovendien naar het ongunstig advies van het ANB op basis van artikel 35 uit het Natuurdecreet. Er zou bovendien ook een historisch permanent grasland zijn verdwenen door de fruitteeltactiviteiten.

Er wordt in het bezwaar ingezoomd op de algemene waterproblematiek in Vlaanderen en de gevolgen van de klimaatverandering. Het stand-still principe dient als uitgangspunt te worden gehanteerd. Het document is opgedeeld in verschillende deelaspecten. Er wordt besproken dat het water onttrekken negatieve gevolgen heeft voor de omgeving en dat dergelijke aanvragen zeker niet voor onbepaalde duur mogen worden vergund door de warme zomers. Er zou bovendien ook sprake zijn van concurrentievervalsing door vergunningen van onbepaalde tijd te verlenen. Er worden bijkomend nog aspecten aangehaald van brede weersverzekeringen waardoor de premie bij een grondwaterwinning lager zou liggen. Er wordt aangeklaagd dat er 4 000 000 l per jaar zal worden opgepompt voor ongeveer 5,6 ha te irrigeren gedurende 3 maanden voor onbepaalde tijd. Dit zou slechts een schatting zijn volgens de indiener, aangezien er eerder een hoeveelheid van 5 600 000 l niet werd vergund. Er werd geen rekening gehouden met de bemerkingen van VMM en ANB (bepanking in de tijd, andere locatie voor de boring en geen onherstelbare schade aan natuur in VEN veroorzaken).

Bijkomende aspecten zijn het duurzaam omgaan met water (actieplannen in alternatieve

waterbronnen en het dumpen van fruit). De kaderrichtlijn water dat er duurzaam dient te worden omgesprongen met water om de goede instandhouding te behouden dient te worden gevolgd. De locatie van de grondwaterwinning tegen de Gracht Sassenrode A (bovenloop van de Ruelbeek, Asbeek en Melsterbeek) zou er kunnen voor zorgen dat er geen water meer in Gete terecht zal komen. Er is ook sprake van PFAS vervuild water uit de Melsterbeek dat hierdoor dieper in de bodem zal kunnen infiltreren. Hierdoor zou het grondwater ook vervuild kunnen worden. De waterkwaliteit voor de fruitproductie wordt in vraag gesteld, doordat er binnen de perimeter van de grondwaterwinning risicogronden zijn gelegen. De grondwaterwinning zou verder zorgen voor plaatselijke overstromingen en de laagstamboomgaard is gelegen in de nabijheid van VEN-gebied. Er wordt verwezen naar de basisbescherming voor natuur. De waterhuishouding binnen het VEN-gebied dient te worden behouden. Wijzigingen aan de waterhuishouding zijn verboden volgens artikel 25 §3 van het Natuurdecreet en artikelen 5 en 6 van het Maatregelenbesluit. Er moet een individuele ontheffing zijn van het Agentschap Natuur en Bos. De verscherpte natuurtoets is van toepassing en er moet advies zijn van het Agentschap Natuur en Bos. Alle schadebeperkende en compenserende maatregelen moeten worden genomen. Een passende beoordeling is noodzakelijk. De indiener is van mening dat een uitgebreide passende beoordeling ontbreekt, maar acht een overleg eerst met ANB raadzaam. De voortoets wordt door het bezwaarschrift als onvoldoende beschouwd. Er werd volgens de indiener niet aangetoond dat er geen negatieve effecten kunnen worden veroorzaakt op de biodiversiteit, bodem, waterkwaliteit en -kwaliteit. De voortoets doet namelijk geen uitspraak over de aantasting van actuele of mogelijk toekomstige habitats (enkel binnen de SBZ-H), noch over (Europees beschermde) soorten. De biologische waarderingskaart wordt aangehaald. Er wordt aangehaald dat de plantage vermoedelijk zal worden gedraineerd, omdat perelaars niet geschikt zijn voor dergelijke bodem. Hierdoor zal verontreinigd of niet water kunnen afvloeien. Het historisch permanent grasland wordt ook aangehaald. Dit zou illegaal omgezet zijn naar plantage. Er zou geen ontheffing aangevraagd geweest zijn van de omzetting van grasland naar plantage. Het rapport van de voortoets is dus onvoldoende om de betekenisvolle effecten op soorten na te gaan. De aanvraag voldoet hier niet aan. Er wordt verder verwezen naar het Natuurdecreet en uitvoeringsbesluiten, deze dienen te worden nageleefd. Er moet aan de zorgplicht worden voldaan, dit geldt voor alle natuur. De aangereikte gegevens zijn onvoldoende om een objectief oordeel te vellen over de negatieve effecten.

De cumulatieve effecten dienen verder te worden nagegaan doordat er in de contour minstens 4 vergunde (en tal van onvergunde) grondwaterwinningen zijn gelegen. Deze kunnen een effect hebben op de lager gelegen "wetlands" van de Getevallei.

Er wordt verder geen BBT besproken. Verder wordt het teveel aan simazine aangekaart in het grondwater.

De screeningsnota zou niet volledig ingevuld zijn volgens de bezwaarindiener (effecten op biodiversiteit, historiek, over welke fruitteelt gaat het hier...). Het volgend aspect dat wordt besproken is de klimaatwijziging en het effect van grondwaterwinningen en de diepere grondwatertafels hierop hebben. Er zijn studies uit de Verenigde Staten die aantonen dat de klimaatverandering ook effect heeft op de diepere grondwatertafels. Het standstillbeginsel, preventiebeginsel en voorzorgbeginsel worden allen niet nagekomen.

Verder wordt het Waterwetboek, de Blue Deal, de website van het Departement Omgeving en het Burgemeesterconvenant besproken inzake grondwater en de landbouw.

Het volgend aspect dat wordt besproken is het probleem omtrent de vergunning voor onbepaalde duur. Er wordt gevraagd om de vergunning te beperken in de tijd (1 jaar tot maximaal 5 jaar) zodat er bijsturing mogelijk is. De vergunningstoestand in andere gemeenten (Gingelom, Hoogstraten, Dilsen-Stokkem, Bree en Houthalen) wordt hierbij aangehaald. Er wordt gevraagd dat er rekening dient te worden gehouden met het voorzorgprincipe waarbij de grondwaterwinning wordt beperkt in tijd (max 10 jaar met 5-jaarlijkse tussentijdse evaluatie) en volume. Er wordt gevraagd om de aanvrager te wijzen op

de Vlarem wetgeving en de afwerking onder het maaiveld. Hierna wordt er ingezoomd op de overschotten aan fruit dat leidde tot vernietiging/dumping. Er wordt aangehaald dat volgens informatie van het Departement Landbouw en Visserij sprake is van 175 m³ à max 500 m³ water/ha/jaar nodig is en dat het debiet van de huidige aanvraag dient te worden beperkt. Het artikel over het onderzoek van PCFruit en de Bodemkundige Dienst over irrigatie wordt verder ook bekritiseerd (achterhaalde data, neerslaghoeveelheden...). Verder wordt het artikel besproken over de berekeningsefficiëntie.

In het laatste deel van het bezwaar worden de lacunes en onduidelijkheden opgesomd. Dit omvat dat er geen cumulerende effecten worden besproken en dat er een onderzoek dient te gebeuren naar de milieutechnische eenheid. Hiervoor wordt er verwezen naar een arrest van de Raad Voor Vergunningsbetwistingen van 11 januari 2024 waarbij grondwaterwinningen als één milieutechnische eenheid dienen te worden beschouwd. Er wordt verder aangehaald dat er een historiek van het bedrijf dient te worden ingevuld.

Er werd geen informatievergadering gehouden.

Evaluatie bezwaren

De gemeentelijke omgevingsambtenaar heeft de bezwaarschriften behandeld.

Het college van burgemeester en schepenen stemt in met deze behandeling en maakt ze zich eigen.

BIJGEVOLG BESLIST HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN IN DE ZITTING VAN 8 oktober 2024 HET VOLGENDE:

Het college van burgemeester en schepenen weigert de vergunning op basis van de ingewonnen adviezen en de toetsing aan de omgeving.

U kunt, als betrokken publiek, een beroep instellen tegen deze beslissing. U maakt deel uit van het betrokken publiek als u als natuurlijke persoon, rechtspersoon, vereniging, organisatie of groep met rechtspersoonlijkheid gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van of belanghebbende bent bij de besluitvorming over de afgifte van een omgevingsvergunning of de bijstelling van de vergunningsvoorwaarden.

Bezorg hiertoe een beroepschrift:

- Bij voorkeur digitaal via het omgevingsloket (www.omgevingsloket.be), of
- Per aangetekende brief of via afgifte tegen ontvangstbewijs aan: De deputatie van de provincie waarin deze beslissing gelegen is.

Volg hierbij de volgende aanwijzingen nauwgezet op. Als u dat niet doet zal de deputatie bijna zeker verplicht zijn om uw beroep onontvankelijk te verklaren.

Dien het beroep in binnen dertig dagen die ingaan op .Deze dag is niet inbegrepen. Bezorg gelijktijdig via het omgevingsloket, bij aangetekende brief of via afgifte tegen ontvangstbewijs een afschrift van uw beroepschrift aan:

- de vergunningsaanvrager. Het adres van de vergunningsaanvrager vindt u in de beslissing.
- het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Geetbets, Administratief Centrum De Molencouter, Dorpsstraat 7, 3450 Geetbets.

Vermeld in uw beroepschrift het volgende:

1. uw naam en adres en het feit dat u een beroep instelt als lid van het betrokken publiek;
2. de volgende referentie: (*OMV_2024043330*);
3. de redenen waarom u beroep aantekent;

4. een omschrijving van de gevolgen die u ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van deze beslissing of het belang dat u hebt bij de besluitvorming over de afgifte van de omgevingsvergunning.
5. of u gehoord wenst te worden.

Stort een dossiertaks van 100 euro op het rekeningnummer van de provincie met als referentie 'beroep omgevingsvergunning (OMV_2024043330)' en voeg het betalingsbewijs toe aan uw beroepschrift.

Tegen het besluit van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg kan in het kader van een schorsend administratief beroep tegen de vergunningsbeslissing een georganiseerd administratief beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering. Artikel 31/1 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning regelt deze beroepsmogelijkheid. Ingevolge het delegatiebesluit is de minister, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken, bevoegd voor dit 'wegenberoep'. Dit beroep kan niet digitaal worden ingesteld.

De teksten waarvan dit een bondige samenvatting is, vindt u in artikel 52 en volgende van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en in het bijhorende besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015. U kunt, als betrokken publiek, een beroep instellen tegen deze beslissing.

Mededeling

Deze gegevens kunnen worden opgeslagen in een of meer bestanden. Die bestanden kunnen zich bevinden bij de gemeente, waar u de aanvraag hebt ingediend, bij de provincie, en ook bij de Vlaamse administratie, bevoegd voor de omgevingsvergunning. Ze worden gebruikt voor de behandeling van uw dossier. Ze kunnen ook gebruikt worden voor het opmaken van statistieken en voor wetenschappelijke doeleinden. U hebt het recht om uw gegevens in deze bestanden in te kijken en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.

AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Vlaamse overheid

Adviezen en Vergunningen
Vlaams-Brabant en Limburg
Havenlaan 88 bus 75
1000 BRUSSEL

T 02 553 00 59 (9-12 uur)
aves.vbr.anb@vlaanderen.be

Aan het College van Burgemeester en Schepenen van
en te Geetbets

Via: Omgevingsloket

Uw kenmerk

2024043330

Ons kenmerk

24-207943

Datum advies

Zie datum
ondertekening

Vragen naar/e-mail

Axelle Meyermans

Telefoonnummer

02 553 00 59 (tussen 9 en
12 uur)

0473 56 74 97

axelle.meyermans@vlaanderen.be

BETREFT: Aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen en/of de exploitatie van een ingedeelde inrichting.

Onderwerp

De aanvraag betreft een nieuw te boren grondwaterwinning voor de bedruppeling van ca. 5,6 ha perenplantage.

Datum van ontvangst

Uw adviesvraag werd ontvangen op 15 mei 2024.

Situering

Kadaster GEETBETS, afd. 2, sie. G, nr. 57G

Adres Leeuwbeekstraat zn, Geetbets

Aanvrager

Naam De heer Bart Mathys

Adres Korpse straat 90 bus 1, 3540 Herk-de-Stad

Ruimtelijke bestemming

Het projectgebied is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het origineel gewestplan Tienen – Landen.

Beschermingsstatus

Meteen ten westen en ten zuiden van het projectgebied bevinden zich verschillende percelen behorend tot het erkend natuureservaat 'Aronst Hoek'. Ca. 560 m ten westen bevindt zich tevens het VEN-gebied 'De Getevallei te Geetbets' (gebiedsnr. 540). Het dichtstbijzijnde habitatrichtlijngebied 'Demervallei' bevindt zich op ca. 4,4 km van de exploitatie.

Biologische waarderingskaart

Het projectgebied wordt grotendeels gekarteerd als biologisch minder waardevolle laagstamboomgaard (kl). Het westelijke deel van het projectgebied wordt deels gekarteerd als soortenrijk permanent cultuurgrasland (hp*) met bomenrij met dominantie van populier (*Populus sp.*) (kbp).

Rechtsgrond

Dit advies wordt verstrekt door het Agentschap voor Natuur en Bos op basis van de volgende wetgeving:

- Artikel 35. § 4 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
- Artikel 37 § 12 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.
- Artikel 36ter Natuurdecreet van 21 oktober 1997 (in het kader van passende beoordeling).
- Artikel 26bis §2 Natuurdecreet van 21 oktober 1997 (in het kader van de verscherpte natuurtoets).

Bespreking aanvraag

De aanvraag betreft een nieuw te boren grondwaterwinning die dient voor de bedruppeling van ca. 5,6 ha perenplantage. Er wordt een vergunning van onbepaalde duur gevraagd.

Voorliggende aanvraag betreft een grondwaterwinning met een diepte van max. 32 meter en een max. debiet van 4.000 m³/jaar en 32 m³/dag. Er wordt grondwater onttrokken uit het Oligoceen Aquifersysteem.

De aanvrager diende in de loop van het jaar 2023 reeds eerder een aanvraag in voor deze grondwaterwinning met onttrekking aan een hoger debiet, nl. max. 5.600 m³/jaar en 170 m³/dag. Het Agentschap heeft deze aanvraag ongunstig geadviseerd aangezien de aanvraag in strijd was met artikel 35 van het Natuurdecreet (de winning veroorzaakte een wijziging van de grondwaterstand binnen erkend natuureservaat).

De invloedstraal van de gevraagde winning voor wat betreft verdroging werd gemodelleerd aan de hand van de voortoets. Hieruit blijkt dat het gevraagde dagdebiet van de winning zodanig werd verlaagd dat de invloedstraal van de winning niet langer tot in de percelen behorende tot het erkend natuureservaat 'Aronst Hoek' reikt.

Gelet op het groot aantal vergunde winningen in de nabijheid van de gevraagde winning, wordt er tevens een passende beoordeling/verscherpte natuurtoets aan de aanvraag toegevoegd waarin de cumulatieve effecten van de grondwaterwinning verder gemodelleerd en onderzocht worden.

Bespreking passende beoordeling/verscherpte natuurtoets

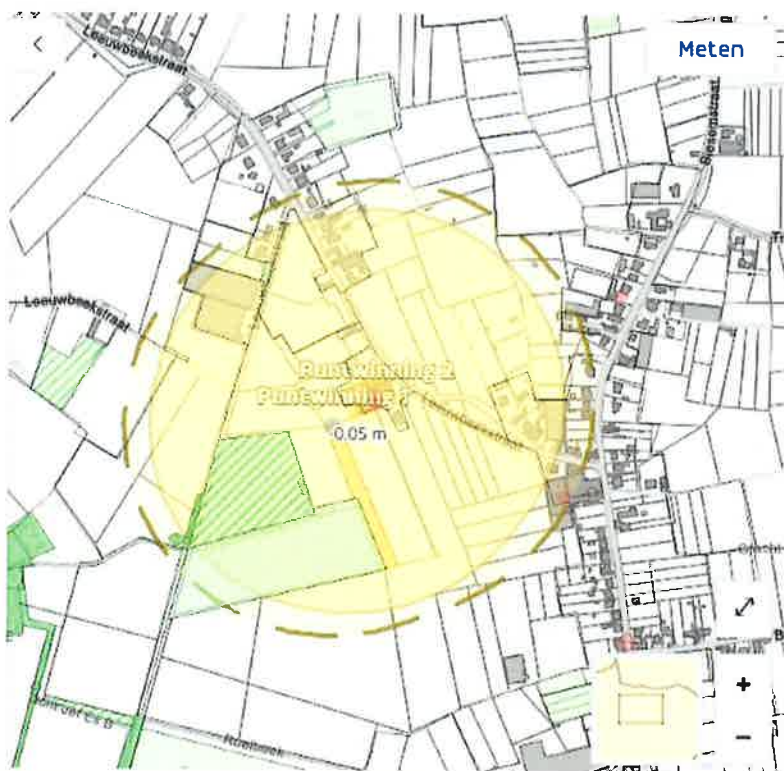
Aan de hand van de formule van Dupuit wordt in de passende beoordeling een 5 cm daling berekend binnen een invloedstraal van 93,7 meter afkomstig van de gevraagde winning. Deze invloedstraal reikt niet tot in het zuidelijk gelegen erkend natuureservaat, hetwelke is gelegen op een afstand van ca. 130 m.

Wat betreft de modellering van het cumulatief effect wordt in de passende beoordeling gesteld dat de dichtstbijzijnde grondwaterwinning een winning uit een andere watervoerende laag betreft die op ca. 80 m van de gevraagde winning gelegen is. De meest nabije vergunde winning die grondwater onttrekt uit dezelfde watervoerende laag zou gelegen zijn op ca. 385 m van de gevraagde winning. Er wordt in de passende beoordeling geconcludeerd dat er geen cumulatieve effecten te verwachten zijn van de

gevraagde grondwaterwinning met andere vergunde winningen. Er zouden geen negatieve effecten ten aanzien van SBZ-, VEN-gebied en erkend natuurreservaat te verwachten zijn.

Het Agentschap stelt echter vast dat de passende beoordeling niet correct werd opgesteld. De vergunde winning die zich op ca. 80 m afstand bevindt van de gevraagde winning onttrekt inderdaad grondwater uit een andere watervoerende laag, maar **zoals gesteld in de praktische wegwijzer 'wijziging grondwaterstand' dient de cumulatieve impact eveneens gemodelleerd te worden indien grondwater gewonnen wordt uit verschillende watervoerende lagen**. Zulke modellering ontbreekt in de passende beoordeling. Er wordt enkel vastgesteld dat de invloedstraal van de vergunde winning die zich ca. 385 m ten oosten van de gevraagde winning bevindt niet zou overlappen met de berekende invloedstraal van de aangevraagde winning.

Indien het Agentschap zelf een 'cumulatieve voortoets' uitvoert met de gevraagde winning en de vergunde winning op 80 m afstand, wordt dan ook duidelijk dat er omwille van het cumulatief effect een 5 cm-daling van de grondwaterstand verwacht wordt ter hoogte van de westelijk en zuidelijk gelegen percelen die tot erkend natuurreservaat behoren. Verdrogings-effecten ten aanzien van dit erkend natuurreservaat kunnen dan ook niet uitgesloten worden. Gelet op het feit dat het volgens artikel 35, lid 11 verboden is het waterpeil te wijzigen binnen erkend natuurreservaat, **kan de aanvraag zoals ze nu voorligt niet vergund worden**. Het Agentschap raadt de aanvrager aan een alternatieve locatie voor te stellen.

Figuur 1: resultaat van de cumulatieve voortoets met invoer van de gevraagde winning en de meest nabije vergunde winning gelegen op een afstand van 80 m (Voortoets-code: [05ed367e-f59a-484c-95bd-b0e5d5a0f8a6](#)).

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een **ongunstig** advies. Gelet op het voorzorgsbeginsel, artikel 4.3.3 VCRO en artikel 36ter van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21/10/1997 **kan de vergunning niet verleend worden.**

Hoogachtend,

Bert Van Weerd
(Authentication)

Digitaal ondertekend
door Bert Van Weerd
(Authentication)
Datum: 2024.06.12
11:41:30 +02'00'

Bert Van Weerd
Afdelingshoofd Adviezen, Vergunningen, Erkenningen en Subsidies (AVES)

Zie pdf advies VMM opgeladen op 27/06/2024 (=PIV2).

Vlaamse overheid

Kern Adviseren
Team Advisering Grondwater
De Schiervellaan 7
3500 Hasselt
www.vmm.be

College van Burgemeester en Schepenen

Van en te
Geetbets

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
	2024043330	VLB-02668-A	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Ivy Lucas grondwater.vbr@vmm.be		09 243 69 89 0476 84 19 79	Zie handtekening

Betreft: adviesaanvraag omgevingsvergunning klasse 2

Aanvrager:	Mathys Bart
Exploitatiezetel:	Leeuwbeekstraat z/n te Geetbets
Aard van het bedrijf:	perenplantage
IIOA:	202311280016
Project:	2024043330
Aanvraag:	rubriek 53.8.1°b) – grondwaterwinning waarvan het totaal opgepompte debiet kleiner is dan of gelijk is aan 5.000 m ³ per jaar en minimaal één put een diepte heeft die groter is dan het locatiespecifieke dieptecriterium.

Geachte,

In antwoord op uw vraag om advies, maken wij u hierbij het advies over van de entiteit van de Vlaamse Milieumaatschappij bevoegd voor grondwateradvisering (VMM) met betrekking tot de vergunning van hoger vermeld bedrijf.

Er is op dit adres geen bestaande vergunning voor het winnen van grondwater gekend.

Op 05/03/2024 werd de aangevraagde grondwaterwinning voor een debiet van 170 m³/dag en 5.600 m³/jaar geweigerd door het CBS van Geetbets. In de huidige aanvraag wordt opnieuw een grondwaterwinning aangevraagd, maar voor een lager debiet.

AANVRAAG

De aanvraag betreft een nieuwe grondwaterwinning op naam van Mathys Bart met een jaardebiet van maximaal 4.000 m³/j. Het aangevraagde maximale dagdebiet is 32 m³. De vergunning wordt gevraagd voor een termijn van onbepaalde duur.

De nieuwe boorput moet conform de code van goede praktijk (zie bijlage 5.53.1 van Vlarem II) en door een volgens Vlarem erkend boorbedrijf aangelegd worden. De aangevraagde winning bestaat uit een boorput met een diepte van 32 m. Op deze diepte zal grondwater gewonnen worden uit het Onder Oligoceen Aquifersysteem (HCOV 0450) en uit het grondwaterlichaam BLKS_0400_GWL_1s. Het betreft op deze locatie een freatisch watervoerende laag.

Het aangevraagde debiet bedraagt niet meer dan 5.000 m³/j. De rubriekindeling van de grondwaterwinning is in dit geval afhankelijk van het locatie specifieke dieptecriterium zoals vastgelegd in bijlage 2ter van Vlarem II. Het dieptecriterium op de aangevraagde locatie bedraagt 21 m onder maaiveld. De aangevraagde winning heeft een diepte groter dan 21 m waardoor de winning ingedeeld is onder rubriek 53.8.1*b).

Aangevraagd debiet en wateraanwending

De aanvraag betreft een grondwaterwinning voor de druppelbevloeiing van 5,6 ha perenteelt. Volgens het aanvraagdossier kan een waterbehoefte van 5,6 ha * 1.000 m³/ha/jaar, nl. 5.600 m³/jaar berekend worden. Het is echter de inschatting van de exploitant om maximaal 4.000 m³ grondwater per jaar te gebruiken. Er wordt door de exploitant eveneens aangegeven dat het dagdebiet zich dient te beperken tot maximaal 32 m³/dag, zodat de invloedstraal niet reikt tot het nabijgelegen natuurbeheerplan.

Bijgevolg wordt een debiet aangevraagd van maximaal 32 m³/dag en 4.000 m³/jaar voor de berekening van 5,6 ha perenteelt.

De in de aanvraag vermelde toepassingen van het grondwater kunnen aanvaard worden. Op basis van de aangevraagde teelt en oppervlakte kan het aangevraagde volume van 4.000 m³/j aanvaard worden.

Toestand van de aangevraagde watervoerende laag

Het waterwetboek heeft tot doelstelling een goede toestand van het grondwater te bereiken. In uitvoering van het decreet worden daarom elke zes jaar de stroomgebiedbeheerplannen geactualiseerd. Hierbij wordt een toestandbepaling uitgevoerd voor alle grondwaterlichamen in Vlaanderen. Voor de verschillende grondwaterlichamen wordt in deze plannen het beleid dat nodig is om de goede toestand te behalen of te behouden omschreven. Deze stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 werden vastgesteld door de Vlaamse regering op 01/07/2022.

De aangevraagde winning zal water onttrekken aan het Onder Oligoceen Aquifersysteem (HCOV 0450) en uit het grondwaterlichaam BLKS_0400_GWL_1s. Het betreft op deze locatie een freatisch watervoerende laag. Dit grondwaterlichaam heeft een kwantitatief toereikende toestand waarbij waakzaamheid geboden is. Er zijn meerdere locaties met dalende trends door de verminderde voeding en baseflow ten gevolge van extreme droogteperiodes met een tekort aan neerslag en hogere zomertemperaturen. Freatisch watervoerende lagen staan immers in rechtstreeks contact met de atmosfeer en reageren snel op droogte, maar ook op nattere perioden. Voor laagwaardige toepassingen moet in de eerste plaats gebruik gemaakt worden van de beschikbare alternatieve waterbronnen, zoals hemelwater, en worden de vergunningstermijnen beperkt tot max. 10 jaar.

Rekening houdend met de aangevraagde toepassingen, het hiervoor verantwoorde debiet (zie hoger voor motivatie) en de gebiedsgerichte doelstellingen voor het grondwaterlichaam waaruit gewonnen zal worden kan een debiet van max. 4.000 m³/jaar aanvaard worden.

Gelet op het wijzigende klimaat en de onzekere gevolgen hiervan op termijn voor de grondwatervoorraden adviseert de entiteit van VMM bevoegd voor grondwateradvisering om de termijn voor grondwaterwinningen voor laagwaardige toepassingen zoals berekening te beperken tot max. 10 jaar. Op deze wijze wordt in functie

van de toestand van het grondwaterlichaam de vergunning voor het oppompen van grondwater opnieuw geëvalueerd en kan ze bijgestuurd worden.

Ligging ten opzichte van speciale beschermingszones

Voor het eventuele verdrogingsrisico van habitats wordt verwezen naar het advies van ANB waarbij VMM zich voor dit aspect aansluit.

Toestand van de winning

Elke winningsput moet uitgerust zijn met een peilbuis. Op alle putten in dezelfde watervoerende laag moet er minstens 1 debietmeter met een aftapkraantje na de debietmeter geplaatst worden. De aanvrager wordt er op gewezen dat dit verplicht is conform Vlare II art. 5.53.2.2 en 5.53.3.1.

Gelet op de aangebrachte gegevens en mits de winning op een correcte manier is afgewerkt en wordt geëxploiteerd, wordt een verwaarloosbare impact op de kwaliteit van het grondwater verwacht.

Conclusie

Rekening houdend met de aangevraagde toepassingen, het hiervoor verantwoorde debiet (zie hoger voor motivatie) en de gebiedsgerichte doelstellingen voor het grondwaterlichaam waaruit gewonnen zal worden kan een debiet van max. 4.000 m³/jaar voor max. 10 jaar aanvaard worden.

ADVIES

Onder verwijzing naar artikel 1.2.1 van de gecodificeerde decreten betreffende het integraal waterbeleid van 30/11/2018 werd voor deze aanvraag tot een omgevingsvergunning onderzocht of er een schadelijk effect op de grondwaterhuishouding wordt veroorzaakt.

Er wordt **ONGUNSTIG advies** uitgebracht voor de **aangevraagde termijn** van de grondwaterwinning. De termijn van de grondwaterwinning wordt beperkt tot **maximaal 10 jaar**.

Gelet op hoger vermelde wordt **DEELS GUNSTIG advies** uitgebracht voor een grondwaterwinning ingedeeld onder rubriek 53.8.1°b) die gelegen is in de Leeuwbeekstraat z/n te Geetbets met volgende kenmerken:

Aard van de winning: een boorput met een diepte van 32 m
Te vergunnen debieten: maximaal 32 m³ per dag en 4.000 m³ per jaar
Watervoerende laag: het Onder Oligoceen Aquifersysteem (HCOV 0450)
Grondwaterlichaam: BLKS_0400_GWL_1s
Bestemming van het grondwater: druppelbevloeiing van 5,6 ha perenteelt
Vergunningsduur: maximaal 10 jaar

en dit mits naleving van de algemene milieuvorwaarden (titel II van het VLAREM, hoofdstuk 4.3), de sectorale milieuvorwaarden (titel II van het VLAREM, hoofdstuk 5.53).

Namens de entiteit van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor grondwateradvisering

Ivy Lucas
Assistent Adviesverlener Grondwatervergunningen